

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ

**про результати відвідування
Стрижавської багатопрофільної лікарні № 81 філії Державної
установи «Центр охорони здоров'я Державної кримінально-
виконавчої служби України» у Вінницькій області.**

18.02.2025

м. Київ, 2025

I. ВСТУП

Для виконання функцій національного превентивного механізму відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання, на підставі статей 13, 19¹, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», 18.02.2025 групою національного превентивного механізму (далі – НПМ) здійснено відвідування Стрижавської багатопрофільної лікарні № 81 філії Державної установи «Центр охорони здоров'я Державної кримінально-виконавчої служби України» у Вінницькій області (далі – філія ДУ ЦОЗ ДКВС, лікарня, заклад, СБЛ № 81).

Відвідування здійснювали наступні члени групи НПМ:

Петросов Владислав Георгійович, головний спеціаліст відділу реалізації національного превентивного механізму у сфері охорони здоров'я Департаменту з питань реалізації національного превентивного механізму Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (керівник групи НПМ);

Любченко Наталія Михайлівна, головний спеціаліст відділу реалізації національного превентивного механізму у сфері охорони здоров'я Департаменту з питань реалізації національного превентивного механізму Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Зуйков Сергій Юрійович, представник громадської організації;

Миронова Олена Анатоліївна, представник громадської організації;

Полулях Лариса Алімівна, представник громадської організації.

Загальна інформація.

Лікарня знаходиться за адресою: Вінницька обл., Вінницький р-н, смт. Стрижавка, вул. Алеї, буд. 62 на території Державної установи «Стрижавська виправна колонія № 81».

Керівник закладу: Торбас Олександр Анатолійович.

Лікарня є лікувально-профілактичним закладом охорони здоров'я ЦОЗ ДКВС України, призначена для надання екстреної, первинної, спеціалізованої, паліативної медичної допомоги та реабілітації у сфері охорони здоров'я (медична реабілітація) засудженим та ув'язненим особам.

У структуру СБЛ № 81 входить терапевтичне відділення, розраховане на 35 ліжок (15 – терапевтичних, 10 – ендокринологічних, 5 – паліативних та 5 – психіатричних); хірургічне відділення на 20 ліжок; інфекційне відділення на 30 ліжок; офтальмологічне відділення на 30 ліжок; амбулаторно-поліклінічне відділення; допоміжно-діагностичний підрозділ до якого входить група анестезіології та реанімації, кабінет ультразвукової діагностики, клініко-діагностична лабораторія, рентгенівський кабінет з пультовою. Адміністративно-господарський підрозділ, допоміжні кабінети, медичний архів, аптека.

Загальна укомплектованість медичним персоналом у закладі складає – 97,9 %, із них лікарі – 96,9 %, середній медичний персонал – 96 %.

Вакантними залишаються посади лікаря-стоматолога – 0,5 шт. одн. та сестри медичної палатної – 1,0 шт. одн.

Під час відвідування група НПМ безперешкодно оглянула приміщення лікарні, ознайомила з умовами організації надання медичної допомоги засудженим та ув'язненим особам, провела конфіденційні бесіди з пацієнтами, яким надається медична допомога.

Лікарня має ліцензію на провадження господарської діяльності з медичної практики, затверджену наказом Міністерства охорони здоров'я України (далі – МОЗ) від 21.12.2019 № 2639 за спеціальностями: організація і управління охороною здоров'я, офтальмологія, терапія, стоматологія, рентгенологія, інфекційні хвороби, психіатрія, ультразвукова діагностика, клінічна лабораторна діагностика; за спеціальностями молодших спеціалістів з медичною освітою: рентгенологія, лікувальна справа, сестринська справа, сестринська справа (операційна), лабораторна справа (клініка), медична статистика та ліцензію на придбання, зберігання, використання, знищення наркотичних засобів, прекурсорів від 16.07.2019.

Договір про надання послуг з управління відходами від 19.02.2025 № 1693/В-25/13-Г укладений з товариством з обмеженою відповідальністю «Еко Захист – Україна». Договір про реалізацію компонентів донорської крові від 09.02.2024 № 8-Г укладений з комунальним некомерційним підприємством «Вінницький обласний центр служби крові Вінницької обласної Ради».

Заклад розрахований на перебування 105 осіб. На день відвідування на лікуванні у СБЛ № 81 перебуває 97 пацієнтів, із них 8 жінок. За 2024 рік в умовах стаціонару надано медичну допомогу 1311 пацієнтам, у амбулаторних умовах – 3543 пацієнтам.

У лікарні функціонує лікувально-консультативна комісія. За 2024 рік за рішенням суду від подальшого відбування покарання у зв'язку із станом здоров'я звільнено 14 осіб.

Кількість засуджених осіб обстежених на вірусний гепатит С за допомогою швидких тестів – 220, із них позитивний результат виявлений у 65 осіб. Лабораторне обстеження методом полімеразної ланцюгової реакції (далі – ПЛР) та противірусне лікування надано 61 пацієнту.

У лікарні обстежено на вірус імунодефіциту людини (далі – ВІЛ) 1215 осіб, 57 особам встановлений діагноз ВІЛ-інфекція та призначена антиретровірусна терапія. Визначено кількість CD4 126 пацієнтам, обстеження на вірусне навантаження виконано – 167 пацієнтам.

Рентгенологічне обстеження легень проведено 1265 пацієнтам, із них виявлено підозру на туберкульоз у 9 осіб. 21 особі призначено постконтактну профілактику туберкульозу.

У закладі організовано проведення замісної підтримувальної терапії (далі – ЗПТ) особам з психічними та поведінковими розладами внаслідок вживання психотропних речовин. На момент відвідування на програмі ЗПТ перебуває 110 осіб.

Також у ході відвідування групою НПМ виявлені недоліки у діяльності лікарні, які призводять до порушень прав ув'язнених і засуджених осіб.

ІІ.ФАКТИ, ВИЯВЛЕНІ ПІД ЧАС ВІДВІДУВАННЯ.

1. Згідно пункту 2 та пункту 3 глави III розділу II «Порядку організації надання медичної допомоги засудженим до позбавлення волі» затвердженого спільним наказом Міністерства юстиції України (далі – МЮУ) та МОЗ від 15.08.2014 № 1348/5/572 (далі – Порядок), у профілактичному медичному огляді обов'язково беруть участь лікар-терапевт (або лікар загальної практики-сімейний лікар), лікар-психіатр та лікар-стоматолог. Водночас у лікарні вакантна посада лікаря-стоматолога, що свідчить про неповноту проведення медичного первинного та профілактичного огляду у зв'язку із чим засуджені та ув'язнені не отримують належну медичну допомогу. Зазначене порушує пункт 38 рекомендацій Європейського комітету з питань запобігання катуванням чи нелюдському або такому, що принижує гідність, поводженню чи покаранню (CPT/Inf(93)12-part) (далі – ЄКЗК), де зазначено, що медичні служби в місцях позбавлення волі повинні бути в змозі забезпечити медичну допомогу та лікування, а також відповідну дієту, фізіотерапію, реабілітацію чи будь-який інший спеціальний догляд на такому ж рівні, який пропонується пацієнтам в цивільних медичних закладах. Повинна бути передбачена забезпеченість лікарським, допоміжним медичним і технічним персоналом, а також бути надані відповідні приміщення, обладнання і устаткування.

2. У порушення статті 11 Закону України «Про психіатричну допомогу» та вимог Інструкції щодо заповнення форми первинної облікової документації № 003-7/о «Усвідомлена згода особи на проведення психіатричного огляду» затвердженої наказом МОЗ від 15.09.2016 № 970 виявлено, що у медичній документації засуджених осіб (форма № 025/о або форма № 003/о) відсутні підписані пацієнтом усвідомлені згоди особи на проведення психіатричного огляду, що не забезпечує добровільну згоду пацієнтів для застосування щодо них методів діагностики.

3. У палаті № 1 для лікування жінок та в палатах №№ 1, 2 для лікування осіб, засуджених до довічного позбавлення волі групою НПМ виявлені камери відеоспостереження. Водночас, згідно пункту 8 розділу VII Порядком використання технічних засобів нагляду і контролю у виправних та виховних колоніях Державної кримінально-виконавчої служби України, затвердженим наказом МЮУ від 26.06.2018 року № 2025/5 забороняється використання відеокамер та портативних відеореєстраторів у приміщеннях (камерах), у яких проводяться медичні обстеження (огляди) засуджених, особистий обшук з роздяганням. Даний факт свідчить про отримання співробітниками установи конфіденційної інформації щодо стану здоров'я засуджених осіб в ході медичного огляду, маніпуляцій або процедур, що також порушує вимоги статті

39¹ Закону України «Основи законодавства України про охорону здоров'я» та пункту 9 розділу I Порядку (фото 1, 2, 3).

4. У порушення вимог Норм забезпечення меблями, інвентарем і предметами господарчого призначення виправної колонії середнього рівня безпеки, затверджених наказом МЮУ 27.07.2012 № 1118/5 (далі – Норми забезпечення), в приміщеннях дисциплінарного ізолятора (далі – ДІЗО) відсутня кімната для прийому засуджених адміністрацією та медперсоналом, внаслідок чого медичний огляд засуджених проводиться у камерних приміщеннях або у кімнаті чергової зміни, що свідчить про отримання співробітниками установи та іншими особами із числа засуджених конфіденційної інформації щодо стану здоров'я засуджених осіб в ході медичного огляду, маніпуляцій або процедур. Зазначене порушує вимоги статті 39¹ Закону України «Основи законодавства України про охорону здоров'я» щодо права осіб на таємницю про стан здоров'я та пункту 9 розділу I Порядку.

5. У палаті-камері № 1 для лікування осіб засуджених до довічного позбавлення волі група НПМ стала свідками проведення медичних оглядів та медичних маніпуляцій у присутності немедичного персоналу, а саме співробітників установи.

Разом із тим ЄКЗК зауважує, що медичні огляди/консультації засуджених завжди повинні відбуватися поза межами чутності тюремного персоналу і лише в полі зору останнього, якщо цього вимагає медичний персонал; не може бути жодного виправдання систематичній присутності тюремного персоналу під час медичних оглядів. Їх присутність шкодить встановленню належних відносин між лікарем і пацієнтом і, як правило, не є необхідною з точки зору безпеки (Доповідь до уряду України щодо проведеного візиту ЄКЗК в Україну з 16 по 27 жовтня 2023 року).

6. У палатах для лікування осіб засуджених до довічного позбавлення волі санвузли не оснащені унітазами та не мають дверцят, які забезпечують можливість усамітнення, що є порушенням правила 19.3 Європейських пенітенціарних правил. Також у порушення вимог правила 22.5 Європейських пенітенціарних правил камери-палати не забезпечені ємностями для питної води.

7. У порушення пункту 18.1 Європейських пенітенціарних правил ліжка розташовані впритул один до одного, що не забезпечує засудженим особистого простору та суперечить вимогам Державних будівельних норм України В.2.2-10:2022 «Заклади охорони здоров'я».

У приміщеннях присутній неприємний запах, стіни, підлога та санвузол брудні, постільні речі та матраци потребують заміни. Крім того приміщення потребують проведення ремонтних робіт. Зазначене не відповідає вимогам частини першої та частини другої статті 115 Кримінально-виконавчого кодексу України та пункту 53 рекомендацій ЄКЗК (СРТ/Inf(93)12-part) (фото 4, 5, 6).

8. У порушення вимог пункту 7 глави 2 Розділу III Порядку пацієнти

розміщують по палатах-камерах не на підставі встановленого діагнозу та рішення медичного персоналу про направлення у профільне відділення лікарні, а за рішенням персоналу установи.

9. У порушення вимог Норми належності постільних речей, спеціального одягу та спеціального взуття (інвентарне майно) для засуджених, які проходять лікування у лікувально-профілактичних закладах, закладах на правах лікувальних та в медичних частинах при установах виконання покарань та слідчих ізоляторах, затвердженого наказом МЮУ від 20.02.2012 № 280/5, під час лікування в умовах стаціонару засуджені особи не отримують госпітальне майно (костюм, халат та туфлі госпітальні) (фото 7).

10. Заходи з дезінсекції, що вживаються медичним персоналом недостатні, в окремих палатах виявлено наявність тарганів (фото 8).

11. У приміщеннях лікарні, зокрема у палатах, групою НПМ зафіксовано порушення температурного режиму. На час перевірки температура повітря у приміщеннях складала +14°C, що не відповідає вимогам розділу VI Державних санітарних норм і правил затверджених наказом МОЗ від 02.04.2013 № 259 та пункту 1 розділу XXII Правил внутрішнього розпорядку установ виконання покарань, затверджених наказом МЮУ 28.08.2018 № 2823/5 згідно з яким, у холодну пору року температура в житлових приміщеннях установ виконання покарань має підтримуватися на рівні не нижче +18 °C.

12. У порушення вимог Державних будівельних норм України В.2.2-10:2022 «Заклади охорони здоров'я» в лікарні не створено умов для вільного пересування маломобільних осіб (наявні високі сходи, пороги, відсутні пандуси, підйомники, поручні, тощо).

13. У порушення пункту 37 постанови Кабінету Міністрів України від 02.03.2016 № 285 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з медичної практики», в лікарні відсутній експертний висновок, що підтверджує вільний доступ до будівель та приміщень медичного закладу маломобільних осіб.

14. Персонал лікарні позбавлений можливості здійснювати запити на телемедичне консультування та отримувати консультацію для надання медичної допомоги засудженим особам з технічних причин.

15. У порушення вимог Табеля оснащення обладнанням одного робочого місця лікаря-стоматолога та зубного техника, затвердженого наказом МОЗ від 11.04.2005 № 158, в лікарні відсутній дентальний рентгенівський апарат, що унеможливує проведення поглибленого стоматологічного обстеження засуджених та не забезпечує своєчасне надання належної стоматологічної допомоги пацієнтам.

16. У порушення статті 115 Кримінально-виконавчого кодексу України у лікарні порушуються вимоги щодо норми жилої площі на одного засудженого в умовах стаціонарного (не менше 5 м²). Так загальна площа приміщення палати № 1 для лікування осіб засуджених до довічного позбавлення волі де

розташовані 5 ліжок згідно плану будівлі складає всього 20,5 м². Таким чином фактична площа на одну засуджену особу складала 4,1 м².

17. Прогулянка на свіжому повітрі дозволяється лише одну годину на добу, інший час засуджені проводять у палатах. Разом із тим за аналогічних обставин ЄКЗК у своїй доповіді зауважив, що пацієнтам не пропонували жодних поза палатних заходів, окрім щоденних прогулянок на свіжому повітрі тривалістю одна година, які проводилися на невеликих подвір'ях та рекомендував вжити заходів для покращення режиму, що надається пацієнтам, зокрема розглянути можливість збільшення тривалості прогулянок на свіжому повітрі.

18. У порушення пункту 7 глави III розділу II Порядку, група НПМ виявила відсутність особистої медичної книжки (форма первинної облікової документації № 1-ОМК) у двох працівників їдальні, та відсутність результатів обстеження в медичній документації, що проводяться лікарями-спеціалістами (у тому числі лабораторних, клінічних та інших досліджень), які необхідні для допуску до роботи на об'єктах харчування.

19. У порушення вимог Інструкції щодо заповнення форми первинної облікової документації № 050/о «Журнал запису рентгенологічних досліджень магнітно-резонансних томографій», затвердженої наказом МОЗ від 14.02.2012 № 110, в журнал не вноситься інформація щодо діагнозу при направленні, виду рентгенологічного дослідження, висновку та підпису лікаря-рентгенолога (фото 9).

20. У порушення Правил пожежної безпеки в Україні, затверджених наказом МЮУ від 30.12.2014 № 1417, приміщення лікарні не обладнані системами пожежогасіння та пожежної сигналізації.

21. У порушення вимог підпункту 2.12 пункту 2 розділу III Правил двері електрощитової у холі лікарні не були зачинені (фото 10).

22. Приміщення кабінету лікарів та рентгенологічного кабінету не забезпечені вогнегасниками, що є порушенням вимог пункту 3.6 глави 3 розділу V Правил та порушенням пункту 10.18. глави 10 Державні санітарні правила і норми «Гігієнічні вимоги до влаштування та експлуатації рентгенівських кабінетів і проведення рентгенологічних процедур» затверджених наказом МОЗ від 04.06.2007 № 294.

23. Групою НПМ встановлено порушення в організації лазне-прального обслуговування засуджених осіб на території закладу. Так, під час перевірки встановлено, що жінки, які перебувають на лікуванні в умовах стаціонару, мають можливість приймати душ лише один раз на тиждень. Зазначене порушує вимоги пункту 19.4 Європейських пенітенціарних правил та пункту 3.2 Положення про організацію лазне-прального обслуговування осіб, які тримаються в установах виконання покарань та слідчих ізоляторах, затвердженого наказом МЮУ від 08.06.2021 № 849/5.

24. У порушення частини 5 статті 110 Кримінально-виконавчого кодексу України, засудженим під час перебування в стаціонарі лікарні не забезпечено право користування глобальною мережею Інтернет. Відсутність доступу до Інтернету обмежує їх можливість отримувати інформацію, реалізовувати право на освіту, самоосвіту та підтримувати соціальні зв'язки, що суперечить пункту 63 рекомендацій ЄКЗК (СРТ/Inf(93) 12-part).

III. РЕКОМЕНДАЦІЇ.

Міністерству юстиції України:

вжити заходів, спрямованих на усунення виявлених у ході реалізації функцій національного превентивного механізму наведених порушень прав людини та недопущення катувань, інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поведінки та покарання у діяльності Стрижавської багатoproфільної лікарні № 81 філії Державної установи «Центр охорони здоров'я Державної кримінально-виконавчої служби України» у Вінницькій області;

забезпечити контроль за дотриманням прав людини і громадянина, реалізацію законних прав засуджених та ув'язнених осіб у діяльності Стрижавської багатoproфільної лікарні № 81 філії Державної установи «Центр охорони здоров'я Державної кримінально-виконавчої служби України» у Вінницькій області.

Державній установі «Центр охорони здоров'я Державної кримінально-виконавчої служби України» забезпечити:

укомплектування штату Стрижавської багатoproфільної лікарні № 81 філії Державної установи «Центр охорони здоров'я Державної кримінально-виконавчої служби України» у Вінницькій області;

додержання права засуджених осіб на таємницю про стан здоров'я під час проведення медичних оглядів;

заповнення форми первинної облікової документації № 003-7/о «Усвідомлена згода особи на проведення психіатричного огляду» затвердженій наказом МОЗ від 15.09.2016 № 970;

заповнення форми первинної облікової документації № 050/о «Журнал запису рентгенологічних досліджень магнітно-резонансних томографій»;

демонтаж відеокамер в камерах-палатах лікувального закладу;

дотримання норм жиної площі на одного засудженого в умовах стаціонарного (не менше 5 м²);

облаштування доступності лікарні для перебування маломобільних пацієнтів;

дотримання правил пожежної безпеки на території закладу;

приведення камер-палат у відповідність до вимог чинного законодавства;
лікарню дентальним рентгенологічним апаратом;
користування мережею Інтернет пацієнтами лікарні відповідно до вимог чинного законодавства.

Додаток: фото до звіту.

Керівник групи

головний відділу реалізації
національного превентивного
механізму у сфері охорони
здоров'я Департаменту з
питань реалізації національного
превентивного механізму
Секретаріату Уповноваженого
Верховної Ради України з прав
людини

Владислав ПЕТРОСОВ

ФОТО ДО ЗВІТУ

Фото 1

Фото 2

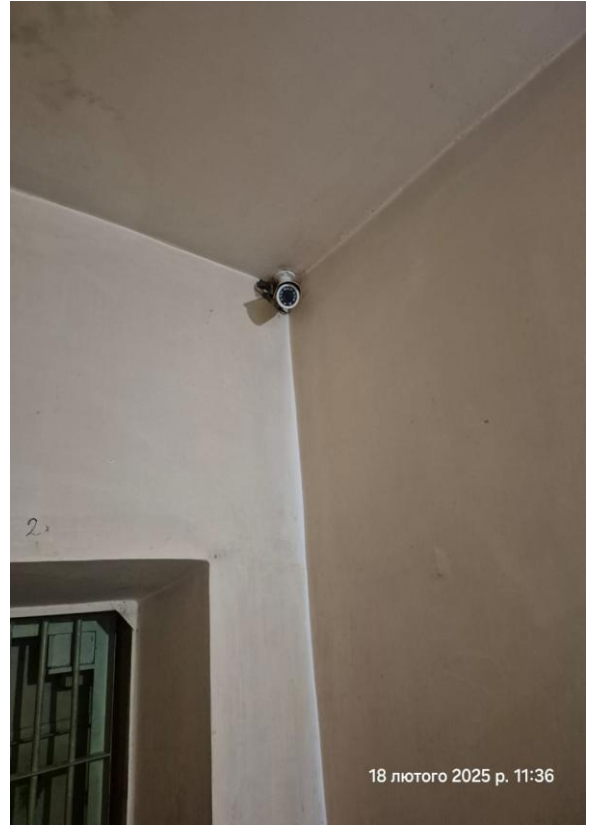

Фото 3

Фото 4

Фото 5

Фото 6

Фото 7

Фото 10

18 лютого 2025 р. 12:28